

“Щоденні 5” як засіб формування мовної особистості молодшого школяра

У статті розкриваються процеси трансформації професіональності вчителя початкової школи, зумовлені впровадженням Нової української школи – абсолютно новітнього підходу до організації навчальної діяльності учнів. Висвітлюється роль моделі “Щоденні 5”, що трактує процес збагачення словникового запасу, вміння висловлювати думку, спілкуватися між собою і формування мовної особистості школяра.

Ключові слова: Нова українська школа, особистість, здобувач, аудіювання, читання, слухання, висловлювання власної думки.

Концепція “Нової української школи” – це реформування школи, це новий вектор змін, який має перетворити українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку конкурентоспроможності нашої держави.

В новій українській школі учням приємно навчатися. Адже школа не тільки має давати знання, а й вміння застосовувати їх на практиці в житті.

Вчителі НУШ впроваджують у свою діяльність сучасні технології роботи зі школярами, які б сприяли формуванню мовної особистості.

Я приділяю увагу новій ротаційній моделі “Щоденні 5”. Ця модель сприяє тому, щоб діти були зацікавлені читанням та письмом; заохотити школярів до вивчення української мови, вчити їх формувати власну думку та формувати навички письма.

Основні компоненти технології:

1. читання для себе;
2. читання для когось;
3. письмо для себе;
4. робота зі словником;
5. слухання.

Щоб стати успішною людиною, школярі мають навчитися проходити певний шлях - це 10 кроків до успішного навчання та незалежності. Сутність їх полягає у формуванні готовності до різних видів діяльності, а саме:

1. визначати, що вивчається;
2. ставити мету й обґрунтувати необхідність її досягати;
3. прописувати бажані кроки власної діяльності;
4. моделювати бажані кроки;
5. моделювати найменш бажані кроки, а потім найбільш бажані;
6. вчитися переміщуватися по всьому класу, знаходити зручне місце для роботи (розуміти право кожного на особисте освітнє середовище);
7. відпрацьовувати та тренувати особисту витримку, волю, характер;
8. вчитися працювати самостійно;
9. бути готовим до зміни форми діяльності;
10. вчитися аналізувати роботу, відповідаючи на запитання “Як усе пройшло?”

Першим кроком впровадження є “Читання для себе”. Важливим є те, що учень самостійно обирає книгу чи текст для читання. Для цього в класі створюється бібліотека, зважаючи на інтереси дітей. Учні читають 5-10 хвилин, поступово збільшуючи час для читання. Маємо в класі куточок “Читацьких досягнень”, щоб учні могли спостерігати за власними читацькими успіхами. Після опрацювання тексту або книги учні мають виконати завдання для перевірки розуміння твору, а головне для усвідомлення прочитаного. Учні дотримуються правил читання: тримають правильно книгу, слідкують за постановою, виконують завдання після опрацювання твору, читаючи увесь відведений час.

Другий крок – “Читання для когось”. Під час виконання цієї діяльності учні об’єднуються у пари за інтересами або за обраним твором. Такий вид діяльності спонукає дітей співпрацювати, слухати один одного виконувати завдання в парі. Учні читають по 1 – 2 речення, чи по абзацу. Вчитель не нав’язує їм свої бажання. Діти читають по черзі, допомагаючи один одному зрозуміти прочитане. Під час “читання для когось” забезпечується вид мовленевої діяльності – аудіювання.

Третій крок – “Письмо для себе”. Учень обирає тему для письма. Весь час працює на одному місці. Після написання перечитує, виправляє допущені помилки. Важливим моментом у цій діяльності є те, що вчитель не критикує роботу учнів, не виправляє помилки. Діти після написання висловлюють свої думки. Відпрацювання такої незалежності розвиває потребу в учнів краще писати та читати.

Четвертий крок – “робота зі словником”. Вчитель добирає слова, які передбачені навчальною програмою, а також опрацьовують незнайомі слова, які зустріли під час читання художнього твору, розв’язування математичних задач, на уроці природознавства. Після вивчення певної кількості слів можна скласти словникову історію, казку, оповідання з їх використанням. Актуальним є використання стіни слів. Під час “Роботи зі словником” діти вчаться працювати зі словником, поповнюють свій лексичний запас, використовують набуті знання під час написання переказів, оповідань, розвивають зв’язне мовлення.

П’ятий крок – “Щоденні 5” (слухання). Учні слухають аудіозаписи, можуть самостійно обрати файли для слухання. Під час “Слухання” учні вчаться тривалий час сприймати інформацію, не відволікаючись, відпрацьовувати витримку, обмінюватися думками, аналізувати почуте.

Вправи системи “Щоденні 5” є достатньо різноманітними, що збільшує мотивацію та інтелектуальну зайнятість учнів, сприяє розвитку та формуванню мовної особистості школярів.

Список використаних джерел та літератури

1. Лаенз Дж. Система професійної підготовки вчителів у Канаді / Дж. Лаенз // Освіта і управління. – 2007. – Т.1. – Ч. 4. – с. 163 - 169
2. Нова українська школа / концептуальні засади реформування середньої школи / Інформаційний збірник МОН України. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: mon.gov.ua
3. Нова українська школа: poradnik dla” вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ “Видавничий дім “Плеяди”, 2017. – 206 с.

Завіша І.В.,
вихователь-методист ЗДО №4 «Теремок»
м. Дунаївці

Формування сенсорно-пізнавальних компетенцій у дітей раннього віку засобами розвиваючої дошки-бізборду

У статті висвітлено поняття «бізборду», як засобу формування сенсорно-пізнавальних компетенцій дітей раннього віку засобами розвиваючої дошки.

Ключові слова: Бізборд, сенсорний розвиток, інновація, компетентність, класифікація.

Базовий компонент дошкільної освіти, рекомендації до Базового компонента, програми розвитку дітей дошкільного віку виокремлюють сенсорний розвиток як базову основу формування всіх ключових компетентностей дитини дошкільного віку. Сенсорний розвиток дитини – це розвиток сприйняття й формування уявлень про зовнішні властивості предметів: їхню форму, колір, величину, розташування у просторі, а також запах, смак тощо. Значення сенсорного виховання в ранньому та дошкільному віці важко переоцінити. Саме цей вік найбільш сприятливий для вдосконалення органів